MUHBA MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA

PLEC DE PRESCRIPCIONS TÈCNIQUES PER A LA CONTRACTACIÓ DELS SERVEIS DE CONSERVACIÓ-RESTAURACIÓ DE DIVERSOS OBJECTES TÈXTILS DEL FONS DEL MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA (MUHBA) PER SER EXPOSATS A LA SEU DE l'ANTIC MERCAT DEL BORN.

1. Objecte del Plec.
2. Condicions generals i específiques per a la prestació del servei.
   - 2.1. Condicions generals d'intervenció
   - 2.2. Condicions específiques d'intervenció
   - 2.3. Direcció tècnica.
   - 2.4. Equip humà de treball i recursos tècnics.
3. Descripció de les tasques a desenvolupar.
4. Documentació annexa

1. Objecte del Plec

Aquest plec defineix les prescripcions tècniques que s'hauran de portar a terme en la contractació dels serveis de **conservació-restauració de diversos objectes tèxtils del fons del MUHBA seleccionats per ser exposats a la seu de l'Antic Mercat del Born.**

Els serveis són necessaris atès que el MUHBA està preparant una exposició que es presentarà a l'Antic Mercat del Born l'any 2025 en les que s'exhibiran, entre d'altres, una sèrie d'**objectes tèxtils** del fons de la col·lecció del museu que actualment presenten diverses problemàtiques de conservació.

Es tracta, concretament, d'un grup de 5 objectes que han format part de la vida de la institució municipal i de la ciutat que, per tant, han estat sotmesos a l'ús continuat fins el moment de la seva patrimonialització. A causa d'això, han arribat als nostres dies amb alteracions diverses. A grans trets, els teixits acusen l'envelliment natural de les fibres amb oxidacions i pèrdues de matèria i els brodats presenten també pèrdues de matèria, color i/o estabilitat. En algunes restauracions antigues es van traspassar les decoracions brodades a un teixit nou de característiques poc acords amb l'original i, en els casos que es considera factible, s'han de tornar a col·locar damunt el teixit original que encara es conserva.

Els dos dies laborables següents a la publicació de la licitació es podrà realitzar una visita tècnica dels objectes a tractar, conservats al Centre de Col·leccions del Museu d'Història de Barcelona (Carrer F, 22, Zona Franca, 08006 Barcelona), en horari d'11 a 14 hores. Aquesta visita és facultativa per a les licitadores que desitgin veure el material. Cal enviar e-mail previ de sol·licitud de visita adreçat a la Sra. Lídia Font: lfont@bcn.cat.

2. Condicions generals i específiques per a la prestació del servei

L'adjudicatària complirà amb les prescripcions previstes en el present plec, atenent les següents especificacions:

2.1. <u>Condicions generals d'intervenció</u>

A l'inici de la prestació del servei, el MUHBA facilitarà a l'Adjudicatari tota la informació requerida en quan a les instal·lacions on es desenvoluparà el treball i prestarà la màxima col·laboració per afavorir el correcte desenvolupament del servei.

Tota la dinàmica de treball s'acordarà prèviament amb l'equip de Conservació-Restauració del MUHBA, tant a nivell de productes i materials a emprar com del sistema de registre i documentació de les intervencions realitzades.

Abans de l'inici dels treballs, el MUHBA facilitarà les indicacions per accedir al lloc de treball.

L'adjudicatària nomenarà la un/a coordinador/a del servei que serà el responsable de mantenir en tot moment un diàleg constant amb els tècnics del MUHBA implicats i responsables del servei. El MUHBA disposarà d'un telèfon de contacte d'aquesta figura de coordinació.

L'adjudicatària serà el responsable de mantenir les seves àrees de treball en les condicions adequades per executar les tasques requerides.

2.2. Condicions específiques d'intervenció

La prestació del servei es realitzarà en els tallers de l'adjudicatària. S'estima que el temps mínim per l'execució de la restauració és de 1.114 hores. A aquestes estimacions de temps de dedicació no inclou el temps corresponent a la preparació per la recepció i retorn dels objectes a mesura que es finalitza la restauració. Es preveu fer diversos lliuraments, des del MUHBA als laboratoris de restauració i dels laboratoris al MUHBA per evitar de col·lapsar el taller de l'adjudicatària.

L'adjudicatària es farà càrrec de la classificació i correcta eliminació de residus resultants de la intervenció.

En tant que les intervencions a realitzar s'efectuen sobre béns patrimonials catalogats es tindran en compte les recomanacions dels organismes internacionals (com ara el codi deontològic que estableix la Confederació Europea d'Organitzacions de Conservadors/Restauradors (ECCO)) que condueixen a la bona pràctica de la intervenció.

S'hauran de seguir els següents criteris:

- Principi de mínima intervenció: Qualsevol actuació ha de ser sempre necessària i justificada.
- Prioritat a la consolidació. La resolució de problemes de deteriorament que posi en perill la integritat de l'obra ha de prevaldre sobre la intervenció de neteja o reintegració.
- Respecte a l'original, sense agressió física, química o estètica. Aquesta qüestió es refereix no només als mètodes a aplicar durant la restauració sinó, també i molt especialment, als materials a utilitzar.
- Estudis previs de documentació, analítica i observació, previs a la presa de decisions sobre l'actuació.
- Proves prèvies dels materials a emprar, a ser possible, tradicionals. Els materials nous que s'utilitzin hauran de ser testats i complir diverses condicions:
  - ✓ Compatibles amb els materials originals per a no resultar agressius.
  - ✓ Reversibles, (encara que aquesta premissa no es podrà acomplir amb els materials de consolidació).
  - ✓ Estables i suficientment testats, havent d'oferir comportaments i resultats suficientment contrastats.
- La reintegració serà reconeixible i, en aquest cas, els materials emprats en aquesta han d'acomplir el criteri de reversibilitat.

S'haurà de realitzar un informe o memòria final, que documenti amb detall tot el procés de restauració, incloent la documentació gràfica, analítiques efectuades, reportatge fotogràfic i totes aquelles dades que concerneixin a l'actuació realitzada. Per la millor realització d'aquest informe caldrà una persona amb experiència en la redacció d'articles o comunicacions especialitzades en les tasques objecte del contracte o amb experiència en la preparació de presentacions específiques en seminaris o jornades, ja que aquesta experiència suposa una millora qualitativa de la documentació.

Aquests serveis són fonamentals i imprescindibles per a la presentació dels objectes a les exposicions que es preparen al Born.

2.3. Direcció tècnica dels treballs i intervenció del MUHBA

El personal del MUHBA farà el seguiment dels treballs que sempre s'executaran d'acord a la normativa vigent de Patrimoni Històric, en allò referent a la protecció dels bens culturals, i seguint les instruccions donades pel MUHBA.

El MUHBA es farà càrrec dels treballs de:

- Direcció tècnica, de validació dels procediments i anàlisis prèvies i seguiment dels treballs, validació de qualsevol modificació del pla de treball.
- Logístics, d'embalatge, transport i lliurament/recollida dels objectes als laboratoris on es realitzi el tractament, fins a un màxim de 4 lliuraments/recollides.
- Anàlisis amb tècniques instrumentals.

2.4. Mitjans personals i materials adscrits a l'execució

Mitjans personals adscrits a l'execució

L'adjudicatària destinarà el personal necessari per a la realització de les tasques i disposarà d'efectius suficients que compleixin els requeriments previstos en els plecs. Es considera necessari comptar amb un mínim de 2 persones per a la realització d'aquestes feines.

Per a l'execució del servei contractat és imprescindible comptat amb un equip personal amb la qualificació i expertesa requerides per al correcte desenvolupament dels treballs. Caldrà planificar uns ritmes de treball adequats per a què es puguin avançar les diferents tasques de forma paral·lela i continuada.

D'entre els membres de l'equip tècnic, cada empresa adjudicatària designarà un responsable, que assumirà in situ la coordinació de l'equip de treball i actuarà com a interlocutor amb la direcció tècnica i els responsables del Museu. Intervindrà de forma presencial en els diferents processos i fases de treball al llarg de tot el temps d'execució. Així mateix, hi haurà un responsable suplent per als supòsits d'absència del dit interlocutor.

Tots els participants de l'equip destinat al servei contractat han de disposar necessàriament de titulació universitària de grau superior o equivalent en conservació-restauració de béns culturals. També han de disposar d'una experiència mínima de:

- 4 tractaments de conservació-restauració d'una bandera, penó o estendard patrimonial, **que tingui una durada mínima d'1 mes.**
- 4 tractaments de conservació-restauració d'un objecte patrimonial tèxtil amb brodats aplicats (banderes, penons o estendards exclosos), **que tingui una durada mínima d'1 mes**.

Per tal de realitzar l'informe final dels treballs, el responsable del contracte haurà de disposar d'una experiència mínima en la redacció d'articles o comunicacions especialitzades en les tasques objecte del contracte o amb experiència en la preparació de presentacions específiques en seminaris o jornades, ja que aquesta experiència suposa una millora qualitativa de la documentació.

Si durant l'execució del servei fos necessària la substitució d'algun dels membres de l'equip inicial d'execució assignat, s'informarà als tècnics del Museu d'Història de Barcelona i s'acordarà amb ells el nou perfil de la persona designada.

El personal que designi l'adjudicatària en la prestació del servei dependrà laboralment i jeràrquicament només de l'adjudicatari, qui serà l'únic responsable davant aquells del compliment dels seus drets laborals, socials, de seguretat social i salut a la feina, sense que de l'eventual incompliment de les seves obligacions legals o contractuals pugui derivar-se cap responsabilitat per al Museu.

Mitjans materials adscrits a l'execució
Tant el material fungible com la resta d'elements que siguin precisos, inclosos mitjans auxiliars, equips informàtics i de comunicacions i de protecció derivats de l'acompliment de la normativa de seguretat laboral, hauran de ser aportats per l'adjudicatària.

L'adjudicatària construirà els suports adequats per a la manipulació i presentació de les peces. Aquests suports s'han de fer amb materials innocus.

L'adjudicatària ha d'adscriure a l'execució del contracte els següents mitjans materials:

- Un taller dotat de:
  - L'espai i mobiliari necessari per al tractament d'objectes tèxtils de grans dimensions.
  - Sistema de seguretat física del taller: sistema de seguretat anti-intrusió, sistema de detecció automàtica d'incendis, extintors portàtils d'incendis de pols polivalent "ABC".

- Tots els productes i materials necessaris per l'execució del treball:
  - Totes les eines, productes i materials fungibles requerits per a les tasques contractades: materials de costura, pinces, tisores, agulles, etc.
  - Aparells de fotografia i informàtics (hardware i software) per al tractament de imatges i elaboració de la memòria.
  - EPI necessaris a per a acomplir les normatives de Seguretat i Prevenció de Riscos Laborals de totes les persones treballadores adscrites a l'execució del contracte.

És obligatori disposar d'aquests mitjans materials i personals per participar en aquest procediment de licitació.

3. Descripció de les tasques a desenvolupar

Els treballs a realitzar comprenen actuacions de tipus:

- ✓ Logístic, adequació dels espais de treball per acollir els objectes.
- ✓ Tècnic, d'acord als criteris i tractaments de conservació establerts pel museu.

- ✓ Documental, en referència als informes d'intervenció o a la memòria final, que detallarà tot el procés d'investigació i treball dut a terme. L'informe o memòria inclourà*:* la realització d'una fitxa individual per a cada objecte segons el model adjunt en l'Annex 2, l'avaluació de les analítiques realitzades per part del museu i altres dades relatives a la intervenció. S'inclouran també recomanacions de conservació preventiva i manteniment. Les característiques del reportatge fotogràfic de l'abans, durant i després de la intervenció, així com els esquemes gràfics d'estat de conservació i d'intervenció seguiran les pautes de nomenclatura que es detallen a l'Annex 3.

S'han de realitzar els serveis de conservació-restauració sobre els següents objectes tèxtils del fons del MUHBA:

Per a l'exposició Barcelona 1700, que està previst inaugurar el **desembre de 2025**:

- MHCB-00404. Bandera gremial dels serrallers (hores estimades de dedicació: 211 hores)
- MHCB-00416. Bandera del gremi de bastaixos (hores estimades de dedicació: 211 hores)
- MHCB-11.460. Bandera catalana (hores estimades de dedicació: 211 hores)
- MHCB-11.464. Bandera batallona (hores estimades de dedicació: 211 hores)
- MHCB-11.469. Penó amb l'escut (hores estimades de dedicació: 270 hores)

Materials:

- ✓ Els teixits molt probablement són de seda (tafetans, etc.)
- ✓ Hi ha teixits pintats amb pintura, probablement a l'oli.

Estat de conservació

L'estat de conservació, en línies generals, del objectes tèxtils és el següent:

- ✓ Acumulació de brutícia, pròpia de l'ús.
- ✓ Alguns brodats han estat retallats i es van traspassar damunt un nou teixit.
- ✓ Risc de pèrdua de matèria, color i estabilitat en els brodats i en el teixit de suport.
- ✓ Teixits fràgils amb oxidació de les fibres a causa de l'envelliment natural. Caldrà verificar si es tracta de teixits de seda.
- ✓ Plecs i arrugues en els teixits.
- ✓ Taques, talls, estrips i llacunes en alguns teixits.
- ✓ Astes amb corc.

Descripció de la intervenció

Tot seguit es defineixen, per fases, el procés de restauració de les peces:

- ✓ Trasllat al taller de l'adjudicatari
- ✓ Documentació: fotografies, mapes d'alteracions, d'intervencions anteriors, etc.
- ✓ Descosir brodats per tractar-los per separat del teixit de suport
- ✓ Microaspiració amb aspiradora de baixa succió de l'anvers i del revers.
- ✓ Tractament d'humidificació amb vapor fred i aplicació de paper secant per absorbir la brutícia.
- ✓ Test de solubilitat dels tints a l'aigua i als dissolvents, si calgués utilitzar alguns d'ells.
- ✓ Neteja per immersió de les peces que ho requereixin.
- ✓ Consolidació: fixació dels fils solts dels brodats al seu lloc
- ✓ Valorar la col·locació d'una crepelina damunt el brodat.
- ✓ Tornar a fixar els brodats al seu lloc.

- ✓ Desinsectació de les astes i altres elements de fusta prèvia separació del teixit.
- ✓ Neteja dels elements metàl·lics.
- ✓ Construcció i col·locació de suports locals allà on correspongui.
- ✓ Construcció i col·locació se suports totals en el revers de les senyeres i altres objectes amb moltes pèrdues que ho requereixin. Els suports es fixaran amb punts de restauració.
- ✓ Preparació de suport rígid de polipropilè folrat amb buata de polièster i damunt aquesta folrat amb roba de cotó de color neutre.
- ✓ Emplaçament de la peça al mig de la base i fixació al suport amb punts de restauració.
- ✓ Redacció del corresponent informe de restauració en el que figurarà tota la documentació adquirida durant la restauració, així com tots els processos d'intervenció efectuats.

4. **Documentació annexa**

El present plec de prescripcions tècniques s'acompanya amb la següent documentació annexa:

- ANNEX 1: Relació de peces a restaurar i dimensions
- ANNEX 2: Model de fitxa de restauració
- ANNEX 3: Protocol de documentació a seguir

Àrea de conservació preventiva i restauració
Museu d'Història de Barcelona